

Vägledning för tillgängliggörande av mätvärden

Tillämpning av kommissionens
genomförandeförordning 2023/1162

Utkast

Energimarknadsinspektionen (Ei) är en myndighet med uppdrag att arbeta för väl fungerande energimarknader.

Det övergripande syftet med vårt arbete är att Sverige ska ha väl fungerande distribution och handel av el, naturgas, fjärrvärme och fjärrkyla. Vi ska också ta tillvara kundernas intressen och stärka deras ställning på marknaderna.

Konkret innebär det att vi har tillsyn över att företagen följer regelverken. Vi har också ansvar för att utveckla spelreglerna och informera kunderna om vad som gäller. Vi reglerar villkoren för de monopolföretag som driver elnät och naturgasnät och har tillsyn över företagen på de konkurrensutsatta energimarknaderna.

Energimarknaderna behöver spelregler – vi ser till att de följs.

Utkast

1 Förord utkast

Europeiska kommissionen har som ett led i att fullt ut genomföra artikel 24 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 om gemensamma regler för den inre marknaden för el (elmarknadsdirektivet) fattat beslut om att anta en genomförandeförordning, kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/1162 av den 6 juni 2023 om krav på driftskompatibilitet och icke-diskriminerande och transparenta förfaranden för tillgång till mät- och förbrukningsuppgifter (genomförandeförordningen).

Genomförandeförordningen är tillämplig på mätvärden för el. Bestämmelserna syftar till att göra det möjligt för slutkunder av el och berättigade parter att få tillgång till dessa uppgifter på ett enkelt, effektivt och säkert sätt. Enligt elmarknadsdirektivet ska slutkunden ha tillgång till sina mätvärden för att kunna anpassa sin energianvändning, erbjuda sin flexibilitet och sänka sina elkostnader.

Genomförandeförordningen är direkt tillämplig i medlemsländerna men det krävs kompletterande nationella bestämmelser för att förordningen ska kunna tillämpas fullt ut. Till exempel ska det anges vilken eller vilka elmarknadsaktörer som ska ha de skyldigheter som följer med de roller som anges i genomförandeförordningen. Kraven i genomförandeförordningen blir direkt tillämpliga för dessa elmarknadsaktörer från och med den 5 januari 2025.

Ei har haft ett regeringsuppdrag att ge förslag på hur genomförandeförordningen ska uppfyllas och att lämna nödvändiga författningsförslag. Ei har den 29 februari 2024 överlämnat rapporten *Säker och effektiv tillgång till mätvärden på den svenska slutkundsmarknaden* (Ei R2024:03) till regeringen. Regeringen har remitterat rapporten, sista svarsdag var den 6 maj 2024. Därefter ska regeringen bearbeta förslaget som ska lämnas till Lagrådet och därefter ska förslag till lagändringar tas fram som en proposition till riksdagen.

Ei har i rapporten (Ei R2024:03) föreslagit att elnätsföretagen fortsatt ska ha skyldigheterna att tillgängliggöra och rapportera mätvärden. Ei har också lämnat förslag på bemyndiganden som Ei behöver för att kunna meddela föreskrifter om mer detaljerade krav. Föreskrifter kommer tidigast att kungöras under våren 2025.

Syftet med denna vägledning är att den ska kunna användas av företag för att underlätta implementeringen av adekvata systemlösningar som uppfyller genomförandeförordningens krav. Vägledningen utformas för att vara i linje med eventuella kommande förslag till krav i föreskrifter.

Vägledningen är inte rättsligt bindande, utan att betrakta som rekommendationer för hur nätföretagen bör agera i ett visst hänseende. Ei kan komma att uppdatera vägledningen vid behov och avser ta bort den när föreskrifterna är kungjorda.

Utkast

Ver.nr	Datum	Ansvarig	Ändring/Kommentar
1.0	2024-06-xx	Energisystem	Första versionen Utkast

2 Innehåll Utkast

1.	Förord	3
2.	Innehåll	5
3.	Till användare av vägledningen	7
4.	Relevanta rättskällor och andra viktiga dokument	9
4.1	EU-rätt	9
4.	Lag.....	9
4.	Förordningar.....	9
4.	Andra viktiga dokument	10
5.	Offentliggöra information om hur tillgång till mätvärden ges	11
5.	Information från leverantörer av uppgiftstillgång	11
5.	Kommentar	12
5.	Information från tillståndsadministratör	12
5.	Kommentar	13
5.	Information från behörig myndighet	14
6.	Autentisering.....	15
6.	Regelverk för autentisering	15
6.	Att autentisera berättigade parter.....	15
6.	Att autentisera slutkunder.....	16
6.	Att autentisera berättigade parter.....	17
6.	Kommentar	17
6.	Får en berättigad part eller slutkund lämna in en begäran om tillgång till mätvärden genom annat kommunikationsgränssnitt?	17
7.	Tillgång till och uppgifter i loggar om tillgängliggörande av mätvärden.....	19
7.	Allmänna riktlinjer för alla typer av loggar	19
7.	Innehåll i loggar för administratörer av mätuppgifter	19
7.	Innehåll i loggar för leverantörer av uppgiftstillgång	20
7.	Innehåll i loggar för tillståndsadministratörer.....	20
7.	Kommentar	21
7.	Hur hanteras felaktigt tillgängliggjorda mätvärden?	21
8.	Format för slutgiltiga mätvärden.....	22
8.	Format för berättigade parter	22
8.	Format för slutkunder	22
8.	Befintliga krav på format	23
8.	Får en berättigad part begära tillgång till mätvärden i annat format? ... Fel! Bokmärket är inte definierat.	
8.	Får en slutkund begära tillgång till mätvärden i annat format?.....	23
9.	Övriga frågor	25
9.	Inga onödiga dröjsmål.....	25
9.	Bilaga 1.....	26

9.	Förfarande 2 - En berättigad parts tillgång till slutgiltiga (validerade) historiska mätvärden.....	26
9.	Steg 2.3 - Specificering av de uppgifter som den berättigade parten behöver.....	26
9.	Steg 2.15 - Tillståndsadministratören informerar den berättigade parten om att tillståndet har fastställts.....	27

Utkast

3 Till användare av vägledningen Utkast

Vägledningen har till syfte att underlätta för de företag som föreslås bli tilldelade de skyldigheter som följer av rollerna i genomförandeförordningen. Till dess att ellagen, mätförordningen och mätföreskrifterna ändras gäller befintliga krav, som innebär att elnätsföretag har skyldigheter att tillgängliggöra och rapportera mätvärden.

Ei anser att endast elnätsföretag kan anta de fyra roller med skyldigheter i genomförandeförordningen. Anledningen är bland annat att nätföretagen redan idag har lämpliga datasystem och är den elmarknadsaktör som ansvarar för att till exempel administrera elmätarens gränssnitt och rapportera mätvärden. De roller som anges i genomförandeförordningen är:

- Administratörer av mätuppgifter vars ansvarsområde regleras i artikel 5 i genomförandeförordningen.
- Mätpunktadministratörer vars ansvarsområde regleras i artikel 6 i genomförandeförordningen.
- Leverantörer av uppgiftstillgång vars ansvarsområde regleras i artikel 7 i genomförandeförordningen.
- Tillståndsadministratörer vars ansvarsområde regleras i artikel 8 i genomförandeförordningen.

Utöver dessa fyra roller ska en nationell behörig myndighet utses. Ei har föreslagit att Ei ska utses som behörig myndighet. Den behöriga myndigheten ska publicera information och rapportera om nationell praxis. Ei är redan tillsynsmyndighet för genomförandeförordningen.

Relevanta hänvisningar till genomförandeförordningen, ellagen, förordningar och föreskrifter anges löpande.

Vägledningen är strukturerad utifrån de områden där Ei i rapporten Ei R2024:03, har identifierat att nationell praxis behöver fastställa ytterligare krav i föreskrifter.

Dessa områden är:

- 1 Offentliggörande av information

- 2 Kommunikationsgränssnitt för utbyte av uppgifter
- 3 Innehåll i loggar
- 4 Identitetskontroller
- 5 Format för mätvärden

Genomförandeförordningen är direkt tillämplig i Sverige och träder i kraft 5 januari 2025. Vägledningen utgör ett stöd för den som ska tillämpa genomförandeförordningens krav och anger inte en heltäckande beskrivning av kraven. De ord och uttryck som används i vägledningen utgår från definitioner och beskrivningar i genomförandeförordningen.

I vägledningen finns också hänvisningar till informationsobjekt, dessa informationsobjekt specificeras i tabell IV i genomförandeförordningen. I genomförandeförordningens informationsobjekt specificeras vilka uppgifter som ska utbytas mellan elmarknadens aktörer i olika steg i förfarandena så att standardiserade format används. Det ska underlätta digitalisering och automatisering av förfaranden. Vägledningen avser förtydliga vilka uppgifter som ska anges i informationsobjekten och vilka informationsobjekt som ska användas, där det kan vara tvetydigt i genomförandeförordningen.

Utkast

4 Relevanta rättskällor och andra viktiga dokument Utkast

Nedan anges författningar som kan vara till hjälp för företag som ska utveckla förfaranden och system för att uppfylla kraven i genomförandeförordningen.

4.1 EU-rätt

Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/1162 av den 6 juni 2023 om krav på driftskompatibilitet och icke-diskriminerande och transparenta förfaranden för tillgång till mät- och förbrukningsuppgifter (genomförandeförordningen)

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (elmarknadsdirektivet)

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (dataskyddsförordningen, GDPR)

Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation)

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 för att elektroniskt identifiera och autentisera slutkunder och/eller berättigade parter (eIDAS-förordningen)

4.2 Lag

Ellagen (1997:857)

4.3 Förordningar

Förordning (1999:716) om mätning, beräkning och rapportering av överförd el (mätförordningen)

4.4 Andra viktiga dokument

Riktlinjer och information från samarbetet om uppgifters transparens mellan den europeiska enheten för unionens systemansvariga för distributionssystem (EU DSO-enheten) och det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för el (Entso för el). Arbetsgruppens arbete regleras i artiklarna 11–13 i genomförandeförordningen. Arbetsgruppen har ännu inte publicerat riktlinjer och information.

Genomförandeförordningen är direkt tillämplig i medlemsländerna men det krävs kompletterande nationella bestämmelser för att förordningen ska kunna tillämpas fullt ut. Ei har i rapporten *Säker och effektiv tillgång till mätvärden på den svenska slutkundsmarknaden* (Ei R2024:03), på uppdrag av regeringen, lämnat förslag på hur reglerna i genomförandeförordningen ska uppfyllas i Sverige.

Utkast

5 Offentliggöra information om hur tillgång till mätvärden ges

Utkast

I det här avsnittet finns vägledning gällande den information som ska offentliggöras av leverantörer av uppgiftstillgång och tillståndsadministratörer.

5.1 Information från leverantörer av uppgiftstillgång

Enligt artikel 7 i genomförandeförordningen ska leverantörer av uppgiftstillgång offentliggöra de relevanta förfaranden som de använder för att ge tillgång till uppgifter enligt beskrivningen i genomförandeförordningens referensmodell och illustration i bilaga, och i enlighet med artikel 23.2 i elmarknadsdirektivet.

Informationen ska offentliggöras via ett onlinegränssnitt enligt genomförandeförordningen. Ei anser att ett lämpligt onlinegränssnitt är företagets webbplats. Informationen ska offentliggöras och ska inkludera hur slutkunder, utan dröjsmål, kan ta del av sina mät- och förbrukningsuppgifter. Denna information bör offentliggöras i samband med att information om förbrukning, mätvärden eller elmätare visas på företagets webbplats.

Åtminstone följande information bör offentliggöras av leverantörer av uppgiftstillgång:

- De kommunikationsgränssnitt som slutkunden ska använda för att begära tillgång till sina mätvärden, ett lämpligt sådant är ett internetbaserat media (kundportal/Mina sidor).
- Länkar till kundportal eller andra webbsidor för kommunikationsgränssnittet, om internetbaserat media används i förfarandena.
- Hela förfarandet, och alla varianter av förfarandet, som leverantören av uppgiftstillgång kan använda för att ge tillgång till mätvärden ska beskrivas på ett överskådligt sätt och i enlighet med processen för förfarande 1 som beskrivs i tabell III.1 i genomförandeförordningen.
- Vilka programvaror, format och gränssnitt som administratörer av mätuppgifter använder för att tillgängliggöra slutkundens mätvärden i ett allmänt använt, maskinläsbart och driftskompatibelt format.

5.1.1 Kommentar

Ei har föreslagit att Ei ska få bemyndiganden att meddela föreskrifter gällande företagets skyldighet att informera slutkunder om hur de får tillgång till sina mätvärden. Ei avser utnyttja bemyndigandet så att åtminstone informationen enligt ovan offentliggörs. Uppgifterna krävs för att slutkunder ska kunna utöva sina rättigheter att få tillgång till sina mätvärden.

5.2 Information från tillståndsadministratörer

Enligt artikel 8 i genomförandeförordningen ska tillståndsadministratörer offentliggöra de relevanta förfaranden som de använder för att ge tillgång till uppgifter enligt beskrivningen i genomförandeförordningens referensmodell och illustrationer i bilaga, och i enlighet med artikel 23.2 i elmarknadsdirektivet.

Informationen ska offentliggöras via ett onlinegränssnitt enligt genomförandeförordningen. Ei anser att ett lämpligt onlinegränssnitt är företagets webbplats. Informationen bör offentliggöras i samband med att information om förbrukning, mätvärden eller elmätare visas på företagets webbplats.

Följande information bör åtminstone offentliggöras av tillståndsadministratörer:

- Hur en slutkund onboardas¹, till exempel förklaring eller länk till information om hur slutkunden skaffar en e-legitimation, med företagets identifieringstjänster, som behövs för inloggning till kundportal.
- De kommunikationsgränssnitt (till exempel kundportal via internetbaserat media) som slutkunden ska använda för att lämna in en begäran och godkänna tillstånd gällande delning av mätvärden.
- Hela förfarandet, och alla varianter av förfarandet, som tillståndsadministratören kan tillämpa ska beskrivas på ett överskådligt sätt och i enlighet med tabell III.2 (förfarande 2) i genomförandeförordningen.
- De kommunikationsgränssnitt (till exempel vilken meddelandetyp i Ediel-systemet som ska användas) som *berättigade parter* ska använda för att lämna in uppgifter enligt steg 2.3 i tabell III.2 i genomförandeförordningen.
- Hur lång tid en slutkund har på sig att godkänna ett tillstånd från det att berättigad part lämnat in uppgifter enligt steg 2.3 i förfarande 2. En lämplig tidsperiod kan vara tre veckor.

¹ Om nuvarande system används för berättigade parter ska informationen ange att en berättigad part onboardas genom att logga in i Ediel-systemet. Informationen bör inkludera länkar till hur en aktör ansöker om att bli godkänd aktör i Ediel-systemet.

Den berättigade parten ska till tillståndsadministratören inkomma med uppgifter om vilka mätvärden de behöver, enligt informationsobjekt G enligt steg 2.3 i tabell III.2 i genomförandeförordningen. Ei anser att följande uppgifter bör anges för informationsobjekt G:

- "Mätpunktsidentifierare" är en frivillig uppgift, den bör ersättas med personnummer, samordningsnummer eller organisationsnummer.
- Ediel-ID och den berättigade partens namn i Ediel-portalen² bör anges som "Berättigad part".
- Rättslig grund enligt GDPR bör anges som "Syfte". För näringsidkare behöver inte syfte anges.
- Mätpunktens avräkningstyp anges som "Tidsplan för överföring" om tillståndet gäller framtida insamlade mätvärden och lämnas annars utan uppgift.

5.2.1 Kommentar

Ei har föreslagit att Ei ska få bemyndigande för att kunna ange krav i föreskrifter gällande nätföretagets skyldighet att informera elanvändare och aktiva kunder om hur en begäran ska göras. Ei avser använda bemyndigandet så att informationen enligt ovan offentliggörs. Uppgifterna krävs för att slutkunder ska kunna utöva sina rättigheter att tillgängliggöra mätvärden för berättigade parter.

Ei anser att det är lämpligt att berättigade parter använder Ediel-systemets meddelandefunktioner (PRODAT) när uppgifter enligt steg 2.3 i tabell III.2 genomförs. PRODAT-meddelandet ska i så fall struktureras enligt informationsobjekt G i genomförandeförordningen. Uppgifterna i informationsobjekt G ska överföras till det gränssnitt där slutkunden kan autentiseras, välja anläggningsidentiteter som tillståndet ska gälla för och godkänna tillståndet, enligt steg 2.4 – 2.8 i genomförandeförordningen.

Se bilaga 1 för mer information om PRODAT-meddelanden.

Behövs information om autentisering av slutkunder?

Ja, slutkunden bör få information om hur autentiseringen går till genom tillståndsadministratörens leverantör av identifieringstjänster.

Tillståndsadministratören bör särskilt informera om hur autentisering sker för till exempel personer med skyddad identitet eller medborgarskap i annat EU-land.

Uppgifter i informationsobjekt G

Uppgifter om mätpunktsidentifierare är en frivillig uppgift i informationsobjekt G. Denna uppgift bör ersättas med annat sätt att identifiera slutkunden, en lämplig

² Ediel-portalen innehåller bland annat register över alla aktörer i Ediel-systemet i Sverige och ett testsystem för Ediel-meddelanden.

sådan uppgift är personnummer, samordningsnummer eller organisationsnummer. Syftet är att undvika att slutkunden behöver uppge komplexa uppgifter, som anläggningsidentitet, när avtal tecknas med berättigade parter. I de fall slutkunder behöver uppge anläggningsidentitet visar erfarenheter att slutkunden tecknar fullmakt för att få hjälp. Att undvika denna uppgift möjliggör en fullt automatiserad och digitaliserad process så att slutkunden kan dela sina mätvärden med berättigade parter.

5.3 Information från behörig myndighet

Den behöriga myndighetens skyldighet, enligt genomförandeförordningen, är att publicera information. Den ska ge slutkunder möjlighet att identifiera den leverantör av uppgiftstillgång eller tillståndsadministratör som är ansvarig för de mätpunkter som övervägs. Informationen ska även göra att berättigade parter förstår vilka åtgärder de behöver vidta för att få tillgång till mätvärden.

Ei har föreslagit att Ei ska peks ut som behörig myndighet.

Enligt artikel 10 i genomförandeförordningen ska medlemsstaterna kartlägga, rapportera och offentliggöra nationell praxis för tillämpningen av genomförandeförordningen. Informationen som anges i tabell I i genomförandeförordningens bilaga ska offentliggöras för alla berättigade parter och slutkunder. Rapporteringen ska även ta hänsyn till de riktlinjer som utarbetats i enlighet med artikel 13. Ei har föreslagit att Ei ska ansvara för medlemsstaternas skyldighet att kartlägga, rapportera och offentliggöra nationell praxis.

Tabell I och riktlinjerna som utarbetas kräver att leverantörer av uppgiftstillgång och tillståndsadministratörer lämnar in detaljerade uppgifter till medlemsstaten. Ei har därför gjort bedömningen att det krävs föreskrifter, som ställer krav på företag med roller enligt genomförandeförordningen, att inkomma med uppgifter för denna rapportering.

6 Autentisering Utkast

I det här avsnittet finns vägledning om autentisering vid tillgång till mätvärden för slutkunder och rapportering av mätvärden till berättigade parter.

Genomförandeförordningen ställer krav på att slutkunder ska autentiseras av leverantörer av uppgiftstillgång och tillståndsadministratörer i förfarande 1, 2 och 4. Autentiseringen ska ske med en leverantör av identitetstjänster som används av tillståndsadministratören eller leverantören av uppgiftstillgång. Autentisering definieras i genomförandeförordningen som "ett elektroniskt förfarande som möjliggör elektronisk identifiering av en fysisk eller juridisk person"³.

6.1 Regelverk för autentisering

I eIDAS-förordningen anges krav för identifieringstillitsnivåer som anger olika grader av säkerhet när det gäller teknisk och administrativ säkerhet och hur tillförlitlig en e-legitimation är utifrån den aktuella nivån. Tillitsramverket för Svensk e-legitimation syftar till att etablera gemensamma krav för utfärdare av Myndigheten för digital förvaltning (Digg) granskade och godkända e-legitimationer. Tillitsnivåerna angivna i det svenska tillitsramverket och eIDAS kan i vissa fall likställas, tillitsnivån låg respektive väsentlig i eIDAS kan likställas med nivå 2 respektive 3 i det svenska tillitsramverket. Medan tillitsnivån hög kan i många delar likställas med nivå 4.

Kravet på tillitsnivå bestäms utifrån hur stor skadan riskerar att bli om fel person får tillgång till tjänsten.

6.2 Att autentisera berättigade parter

När det gäller autentisering av berättigade parter anger genomförandeförordningen att alla roller av typen "Verksamhet" förväntas agera på ett säkert och autentiserat sätt och genom tillförlitliga kommunikationskanaler. Även berättigade parter bör således identitetskontrolleras elektroniskt på lämpligt sätt, det måste dock inte ske med företagets egen leverantör av identitetstjänster. Det kan därför till exempel ske genom inloggning till Ediel-systemet.

Det kan noteras att det ofta inte är lämpligt att skicka personnummer via e-post då det är en extra skyddsvärd uppgift. En berättigad part inte heller "onboardad" när e-post skickas. Genomförandeförordningen anger att alla parter i ett förfarande

³ Artikel 2.16.

förväntas vara onboardade. Ediel-systemets meddelandefunktion (PRODAT) bör därför användas i stället för e-post.

6.3 Att autentisera slutkunder

Leverantörer av mätuppgifter och tillståndsadministratörer ska använda en leverantör av identitetstjänster för att autentisera slutkunder, enligt genomförandeförordningens krav. Autentisering sker inför t.ex. slutkundens godkännande av tillstånd eller vid utbyte av uppgifter mellan slutkund och företag med roller enligt genomförandeförordningen. Följande riktlinjer bör tillämpas vid autentisering av slutkunder:

- Slutkunden bör autentiseras genom inloggning till ett internetbaserat media (kundportal/Mina sidor) där slutkunden kan delta i förfarandet.
- Leverantörer av identitetskontroller som används bör minst ha identifieringstillitsnivå låg, enligt eIDAS, eller nivå 2 enligt det svenska tillitsramverket.
- Leverantörer av identitetskontroller och tillståndsadministratörer bör utreda om högre identifieringstillitsnivå än låg ska tillämpas för vissa kunder eller vissa typer av anläggningar.
- Leverantörer av identitetskontroller och tillståndsadministratörer bör använda minst en leverantör av identitetstjänster som kan användas för identifiering av personer med medborgarskap i annat EU-land, samordningsnummer eller skyddad identitet.⁴
- Om anläggningen ägs eller disponeras av en verksamhetsutövare som till någon del bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet eller som omfattas av ett för Sverige förpliktande internationellt åtagande om säkerhetsskydd (säkerhetskänslig verksamhet) ska en högre tillitsnivå tillämpas på anläggningsägarens begäran.

6.3.1 Kommentar

Att använda kundportaler för ett internetbaserat media innebär att befintliga lösningar används. Slutkunder får till exempel redan tillgång till mätvärden via kundportaler som nås via internet.

Ei har föreslagit att Ei ska få bemyndigande att ange krav i föreskrifter gällande nätföretagets skyldighet att genomföra identitetskontroller. Ei avser använda bemyndigandet så att informationen enligt ovan offentliggörs.

⁴ Godkända leverantörer av identifieringstjänster publiceras av Myndigheten för digital förvaltning, [E-legitimering | Digg](#)

Kan slutkunden använda ombud med fullmakt?

Enligt genomförandeförordningen ska slutkunden autentiseras. Slutkunden ska välja vilka anläggningar tillståndet ska gälla för, samt granska och godkänna uppgifterna som berättigad part har lämnat om de mätvärden som ska rapporteras.

För slutkunder som inte använder internet kan företag erbjuda medanvändarkonto där ett ombud kan utföra de åtgärder som behövs i kundportalen, i kundens ställe.

Innan ett ombud tilldelas ett konto för medanvändning bör slutkundens godkännande av ombudet identitetkontrolleras på samma tillitsnivå som för slutkunden, dvs som lägst med identifieringstillitsnivå låg. Identifieringen behöver inte ske elektroniskt eftersom denna del av processen inte regleras i genomförandeförordningen. Ei avser inte föreskriva om krav på medanvändarkonto eller användandet av ombud, eftersom det är en process utanför genomförandeförordningens förfaranden.

6.4 Att autentisera berättigade parter

Berättigade parter bör autentiseras genom inloggning till Ediel-systemet. Autentisering bör även ske inför t.ex. utbyte av uppgifter mellan berättigade parter och företag med roller enligt genomförandeförordningen.

6.4.1 Kommentar

Genom autentisering uppfylls förhandsvillkoret för förfarandevillkoren i tabell III i genomförandeförordningen, vilket medger ett säkert och effektivt utbyte av uppgifter.

Att använda Ediel-systemet innebär att befintliga lösningar används. Berättigade parter får redan mätvärden rapporterade till sig via Ediel-systemet.

Begäran om tillgång till mätvärden genom annat kommunikationsgränssnitt

I dagsläget utbyts ofta uppgifter via e-post när en begäran om tillgång till mätvärden för en berättigad part lämnas in. Kan en slutkund eller berättigad part begära att få utbyta information om tillgång till mätvärden via e-post?

Enligt tabell III i genomförandeförordningen ska en slutkund och en berättigad part "onboardas" innan tillgång till mätvärden kan erhållas. Onboarding inkluderar åtgärder som krävs för en part som ska delta i genomförandeförordningens förfaranden. I genomförandeförordningen anges också att alla roller av typen "Verksamhet" förväntas agera på ett säkert och autentiserat sätt och genom tillförlitliga kommunikationskanaler. Identiteten för berättigade parter och slutkunder bör således kontrolleras elektroniskt i samband med kontakt med företag med roller enligt genomförandeförordningen.

Ei anser att e-post i de flesta fall inte är ett lämpligt kommunikationsgränssnitt för att utbyta uppgifter enligt genomförandeförordningen. E-post medger mycket begränsade möjligheter till autentisering med tillräcklig identifieringstillitsnivå. Det är särskilt problematiskt eftersom informationsobjekten i genomförandeförordningen kan innehålla extra skyddsvärda personuppgifter. Dessutom ska hanteringen av uppgifter och datautbytet hanteras säkert, GDPR ska beaktas för att säkerställa dataskydd vid en sådan hantering. En begäran som inkommer via e-post medför därför sannolikt merkostnader när uppgifter måste överföras till datasystem som möjliggör autentisering och säker hantering, enligt genomförandeförordningens krav.

Företag bör neka till att lämna ut uppgifter eller medge tillstånd att dela mätvärden om inte autentisering av slutkund och berättigade parter kan genomföras. Skäl till nekande är i så fall att uppgiftstillgång inte kan anses uppfylla krav på ett tillräckligt säkert förfarande, eller att autentisering inte kan genomföras.

Ei har föreslagit att en begäran om tillgång till mätvärden på annat sätt än enligt mätföreskrifter inte ska nekas, istället ska merkostnader debiteras. Det skulle till exempel kunna innebära att företaget bistår slutkund eller berättigad part i att manuellt överföra uppgifter till andra datasystem som medger autentisering, när inte godkänt gränssnitt används för att utbyta uppgifter. Om företaget avser ta ut avgifter för merkostnader för att genomföra steg utanför genomförandeförordningens förfaranden ska företaget först informera om tillkommande avgifter och informera om hur en kostnadsfri hantering istället skulle kunna genomföras.

7 Tillgång till och uppgifter i loggar om tillgängliggörande av mätvärden Utkast

I det här avsnittet finns vägledning gällande den information som ska finnas i loggar, enligt genomförandeförordningen. Krav på upprättande och tillhandahållande av loggar anges i artiklarna 5, 7 och 8 i genomförandeförordningen för administratörer av mätuppgifter, leverantörer av uppgiftstillgång och tillståndsadministratörer. En logg är ett tidsstämplat register, enligt genomförandeförordningen.

Loggar ska tillhandahållas slutkunder utan dröjsmål, vid slutkundens begäran om att få se loggen. Loggarna ska visas för slutkunden online, enligt genomförandeförordningen.

7.1 Allmänna riktlinjer för alla typer av loggar

Nedan anges några allmänna riktlinjer för alla typer av loggar:

- Ett automatiserat förfarande innebär att slutkunden kan få tillgång till loggar utan dröjsmål. Om företaget inte har automatiserade förfaranden för slutkundens tillgång till loggar bör det finnas särskilda skäl.
- Om en elmarknadsaktör innehar flera av de roller som anges i genomförandeförordningen kan loggar sammanfogas till en gemensam logg bestående av olika avsnitt.
- Tidsstämplar i en logg bör anges i aktuell tid.
- Slutkundens loggar bör skyddas genom autentisering (inloggning) av slutkunden.

7.2 Innehåll i loggar för administratörer av mätuppgifter

Enligt artikel 5.1 c ska administratörer av mätuppgifter hålla en logg över tillgång till uppgifter uppdaterad och göra denna tillgänglig för slutkunder via ett gränssnitt på internet eller genom något annat lämpligt gränssnitt, kostnadsfritt, utan onödigt dröjsmål och på slutkunders begäran. Det anges dock inte vilket av genomförandeförordningens informationsobjekt loggen ska innehålla.

Administratörer av mätuppgifter tar emot uppgifter om tillstånd och begäran om tillgång till uppgifter enligt förfarandena i genomförandeförordningen, det är

dessa uppgifter som bör ingå i en logg. Administratörer av mätuppgifter bör således ange följande logginformation i sina loggar:

- Informationsobjekt C, enligt genomförandeförordningen, används i loggar för förfarande 1.
- Informationsobjekt I, enligt genomförandeförordningen, används i loggar för förfarande 2.
- Informationsobjekt J, enligt genomförandeförordningen, används i loggar för förfarande 3.

Loggen ska även inkludera information om mätvärden som har tillgängliggjorts utan något giltigt tillstånd.

7.3 Innehåll i loggar för leverantörer av uppgiftstillgång

Enligt artikel 7.2 ska leverantörer av uppgiftstillgång föra logginformation och göra den tillgänglig för slutkunder, inbegripet vid vilken tidpunkt en berättigad part eller slutkund har fått tillgång till uppgifter och vilken typ av uppgifter som berörs. Denna information ska göras tillgänglig online, kostnadsfritt och utan onödigt dröjsmål, närhelst en slutkund begär tillgång.

Leverantörer av uppgiftstillgång bör ange följande logginformation i sina loggar:

- Informationsobjekt C, enligt genomförandeförordningen, används i loggar för förfarande 1.
- Anläggningsidentitet bör anges som "mätpunktsidentifierare" i genomförandeförordningens informationsobjekt.

7.4 Innehåll i loggar för tillståndsadministratörer

Enligt artikel 8.1 e ska tillståndsadministratörer föra en logg över tillhandahållandet av tillstånd för slutkunder och göra denna information tillgänglig för dem online, kostnadsfritt, utan onödigt dröjsmål och på deras begäran.

Tillståndsadministratörer bör ange följande logginformation i sina loggar:

- Informationsobjekt I, enligt genomförandeförordningen, används i loggar för förfarande 2 för gällande tillstånd.
- Informationsobjekt K, enligt genomförandeförordningen, används i loggar när tillstånd har upphört att gälla.
- Personnummer, samordningsnummer eller organisationsnummer bör anges som "Slutkund" i genomförandeförordningens informationsobjekt H. I de fall slutkundens personnummer anges bör informationen

kompletteras med uppgifter om slutkunden avser en enskild firma, eller inte.

- Ediel-ID och aktörens namn i Ediel-portalen⁵ bör anges som "Berättigad part" i genomförandeförordningens informationsobjekt H.
- Avräkningstyp bör anges som "Tidsplan för överföring" i genomförandeförordningens informationsobjekt H.
- Rättslig grund enligt GDPR bör anges som "Syfte" i genomförandeförordningens informationsobjekt H.
- Anläggningsidentitet bör anges som "mätpunktsidentifierare" i genomförandeförordningens informationsobjekt C.
- Loggen bör även inkludera information om mätvärden som har tillgängliggjorts utan något giltigt tillstånd. I loggen anges "giltigt tillstånd saknas" som "Syfte".

7.4.1 Kommentar

Ei har föreslagit att Ei ska få bemyndigande att ange krav i föreskrifter gällande nätföretagets skyldighet att tillhandahålla ett register. Bemyndigandet avser vilka uppgifter registret ska innehålla samt hur och när registret ska tillhandahållas. Ei avser använda bemyndigandet så att register innehåller informationen enligt ovan och tillhandahålls utan dröjsmål närhelst det begärs.

Hur hanteras felaktigt tillgängliggjorda mätvärden?

Mätvärden och uppgifter om anläggningar kan utgöra personuppgifter, och extra skyddsvärda personuppgifter. Dataläckage ska hanteras i enlighet med GDPR, om dataläckaget gäller personuppgifter. Det innebär normalt att åtminstone slutkunden ska informeras om incidenten.

I loggar ska uppgifter om tillgängliggörandet av mätvärden redovisas med samma upplägg som tillgängliggjorda mätvärden med giltiga tillstånd. Uppgifter om Slutkund (slutkund som har gett tillstånd) och Syfte anges som "Giltigt tillstånd saknas".

⁵ Ediel-portalen innehåller bland annat register över alla aktörer i Ediel-systemet i Sverige och ett testsystem för Ediel-meddelanden.

8 Format för slutgiltiga mätvärden Utkast

Administratörer av mätuppgifter ska, enligt artikel 5 i genomförandeförordningen, på begäran, på ett icke-diskriminerande sätt och utan onödigt dröjsmål göra slutgiltiga mätvärden tillgängliga för slutkunder och berättigade parter via ett gränssnitt på internet, eller genom något annat lämpligt gränssnitt.

Administratörer av mätuppgifter ska också säkerställa att slutkunder kan få tillgång till sina validerade mät- och förbrukningsuppgifter, göra dem tillgängliga för berättigade parter och ta emot dem i ett strukturerat, allmänt använt, maskinläsbart och driftskompatibelt format.

I det här avsnittet finns vägledning om lämpliga format för slutkundens tillgång till mätvärden och rapportering av mätvärden till berättigade parter.

8.1 Format för berättigade parter

Ei anser att Ediel-systemets meddelanden är ett strukturerat, (av elmarknadens aktörer) allmänt använt, maskinläsbart och driftskompatibelt format.

Administratörer av mätuppgifter bör använda följande format när mätvärden tillgängliggörs för berättigad part:

- Mätvärden bör tillgängliggöras för berättigade parter genom Ediel-meddelanden i, av Affärsverket svenska kraftnät, vid var tid godkända format.
- Ediel-meddelanden som används för att tillgängliggöra mätvärden bör användas om de har uppfyller kraven på informationsobjekt E i genomförandeförordningen.

8.2 Format för slutkunder

Ei anser att Excel eller CSV är en (av slutkunderna) allmänt använt, maskinläsbart och driftskompatibel programvara. Excel och CSV anger dock ingen struktur (format) för datat.

Administratörer av mätuppgifter bör använda följande format när mätvärden tillgängliggörs för slutkunder:

- Slutkunderna bör få tillgång till mätvärden i linje med strukturen i Informationsobjekt E, enligt genomförandeförordningen.

- Slutkunden bör få tillgång till mätvärden i en struktur som innebär att grafer och tabeller enkelt kan skapas för kvantiteter för hela tidsperioden för det datapaket som har begärts.
- Tidsstämplar ska anges i aktuell tid när mätvärden tillgängliggörs för slutkunder.
- Energiprodukt består av aktiv effekt/energi.

8.3 Befintliga krav på format

Energimarknadsinspektionens föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2023:1) om mätning, beräkning och rapportering av överförd el (mätföreskrifterna) innehåller bestämmelser om att nätföretag ska rapportera till elanvändaren via ett internetbaserat media. Till dess att mätföreskrifterna revideras anser Ei att det allmänna rådet om kommunikationskanal i 12 kap. i mätföreskrifterna ska ses i ljuset av kraven som anges i genomförandeförordningen. Det innebär att slutkunder och företag från och med 5 januari 2025 bör komma överens om format på ett sätt som är i linje med genomförandeförordningens krav.

I mätföreskrifterna anges också att Ediel-systemet ska användas för att rapportera mätvärden till de berättigade parter som en elanvändare har utsett. Kraven i mätföreskrifterna gällande kommunikationskanaler för rapportering av mätvärden är således i linje med riktlinjerna som anges i den här vägledningen. I mätföreskrifterna anges redan att när Ediel-systemet används ska mottagare och avsändare av Ediel-meddelanden använda, av Affärsverket svenska kraftnät, vid var tid godkända format.

8.3.1 Får en slutkund begära tillgång till mätvärden i annat format?

För privatpersoner ska krav i GDPR gällande kostnadsfri tillgång till personuppgifter beaktas. Ett företag kan dock behöva beakta att genomförandeförordningen ställer krav på identifiering av slutkunden innan uppgifter om slutkunden eller mätvärden tillgängliggörs. Sådan identitetskontroll måste inte ske elektroniskt när begäran görs med stöd av GDPR, och företaget bör överväga vilken typ av kontroll som är lämplig.

För näringsidkare anser Ei att det i dagsläget inte finns något rättsligt stöd för slutkunder att begära att få tillgång till mätvärden i annat format, eller för andra särkrav, så länge genomförandeförordningens krav uppfylls.

Vissa näringsidkare använder gärna ett API för nedladdning av mätvärden. Observera att ett API⁶ sannolikt inte kan anses vara ett allmänt använt format för slutkunder. Administratörer av mätuppgifter kan således inte endast

⁶ Med API menas ett "application programming interface" som fungerar som en bro mellan exempelvis två system. Det är ett kontrollerat sätt att överföra information på.

tillgängliggöra mätvärden för slutkunder via ett API. Om företag erbjuder tillgång till mätvärden via ett API ska företaget säkerställa att denna är säker och minimera riskerna för dataläckage, till exempel genom sårbarhetsskanningar och penetrationstester. Ei avser inte reglera tillgång till mätvärden via API, tillgång till mätvärden via sådana lösningar är i så fall inte kostnadsfria.

Utkast

9 Övriga frågor Utkast

9.1 Automatiserade och digitaliserade processer

Enligt genomförandeförordningen har administratörer av mätuppgifter, mätpunktadministratörer, leverantörer av uppgiftstillgång och tillståndsadministratörer skyldigheter att ge slutkunder tillgång till uppgifter utan onödiga dröjsmål. Förfaranden bör därför så långt som möjligt automatiseras för att tillgången ska kunna ske utan onödigt dröjsmål.

Tillgång till loggar ska dessutom kunna ske närhelst slutkunden begär det. Om förfaranden inte automatiseras och digitaliseras behöver företag, med skyldigheter enligt genomförandeförordningens roller, ha särskilda skäl till varför en process inte har automatiserats och digitaliserats.

Utkast

Bilaga 1 Utkast

I genomförandeförordningen ställs krav på att informationsobjekt ska skickas mellan elmarknadens aktörer.

I det här avsnittet beskrivs innehållet i PRODAT-meddelanden utformade för att uppfylla stegen i förfaranden i genomförandeförordningen.

Förfarande 2 - En berättigad parts tillgång till slutgiltiga (validerade) historiska mätvärden

I förfarande 2 ska två meddelanden skickas mellan berättigade parter och tillståndsadministratören. Nedan anges innehållet i dessa meddelanden och möjliga svarsalternativ (i parentes) när alternativen är begränsade.

9.1.2 Steg 2.3 - Specificering av de uppgifter som den berättigade parten behöver

Syftet med att den berättigade parten specificerar de uppgifter som den berättigade parten behöver få tillgång till är att undvika att slutkunden måste lämna komplexa indata.

PRODAT-meddelande bör omfatta uppgifterna nedan för att uppfylla krav på innehållet i informationsobjekt G i genomförandeförordningen:

- nätföretagets identitet (EDIEL-id),
- berättigad part (EDIEL-id)
- slutkundens identitet (personnummer, samordningsnummer, organisationsnummer)
- starttidpunkt för påbörjande av rapportering
- sluttidpunkt för avslutande av rapportering
- riktning (import, export, ej specificerat)
- energiprodukt (aktiv effekt)
- syfte (Samtycke, Avtal, Rättslig förpliktelse, Skydd av grundläggande intresse, Myndighetsutövning, Intresseavvägning, Giltigt tillstånd saknas)
- tidsplan för överföring (dygn, månad)
- tidsstämpel för tillståndsgräns

Närmare uppgifter om vilka uppgifter som ska lämnas för respektive fält finns i genomförandeförordningen. Eftersom meddelandet gäller slutkunden och inte en specifik mätpunkt bör inte tvingande svarsalternativ användas när sådana inte kan lämnas.

Uppgifterna förs över till en plats där slutkunden kan autentisera sig (steg 2.4), välja anläggningsidentiteter (steg 2.7), granska samt ev. ändra uppgifter och godkänna tillståndet (steg 2.8).

Kommentar

Ei har föreslagit att Ei ska bemyndigas att ange krav i föreskrifter gällande hur nätföretag ska säkerställa att slutkunder på ett enkelt sätt kan begära att deras mätvärden rapporteras till berättigade parter och att utbytet av uppgifter vid en begäran hanteras på ett effektivt och säkert sätt.

Ei avser använda bemyndigandet så att meddelanden mellan elmarknadens aktörer hanteras genom Ediel-systemets PRODAT-meddelanden.

Uppgifter utbys säkert och effektivt genom att slutkunden autentiseras genom inloggning till en kundportal. Slutkundens åtgärder förenklas genom att uppgifterna om tillståndet inte behöver matas in av slutkunden, de granskas endast. Sedan väljer slutkunden för vilka anläggningar tillståndet ska gälla och godkänner tillståndet. Informationen om godkännandet förs över från kundportalen till företagets mätdatasystem, så att rapporteringen av mätvärden för utvalda anläggningar påbörjas.

9.1.3 Steg 2.15 - Tillståndsadministratören informerar den berättigade parten om att tillståndet har fastställts

Enligt steg 2.15 i tabell III.2 i genomförandeförordningen ska tillståndsadministratören meddela en behörig part om tillstånd, det ska ske genom informationsobjekt I. Även detta meddelande bör ske via PRODAT-meddelanden som kommunikationsgränssnitt, eftersom meddelandet kan innehålla skyddsvärda personuppgifter. PRODAT-meddelande bör omfatta uppgifterna nedan (ordningen kan ändras) för att uppfylla krav på innehållet i informationsobjekt I i genomförandeförordningen:

- Nätföretag (EDIEL-id)
- Områdesidentitet (områdes-ID)
- Tidslängd på mätvärden (kvart eller månad)
- avräkningsmetod (dygn eller månad)
- Slutkund (personnummer, samordningsnummer eller organisationsnummer)
- Berättigad part (EDIEL-id)
- Mätpunktsidentifierare (anläggningsidentitet)
- Tidsstämpel för påbörjande av rapportering
- Tidsstämpel för avslutande av rapportering
- Riktning (Import, Export)
- Energiprodukt (aktiv effekt)

- Syfte (Samtycke, Avtal, Rättslig förpliktelse, Skydd av grundläggande intresse, Myndighetsutövning, Intresseavvägning)
- Tidsplan för överföring (Dygn, Månad)
- Längsta livslängd för tillstånd
- Identifieringskod för tillstånd
- Tidsstämpel för skapande av tillstånd

Förfarande 3 - Uppsägning av tjänsten av en berättigad part

I förfarande 3 ska två meddelanden skickas mellan berättigade parter och tillståndsadministratören. Nedan anges innehållet i dessa meddelanden och möjliga svarsalternativ (i parentes) när alternativen är begränsade.

Enligt steg 3.3 i tabell III.3 i genomförandeförordningen ska berättigad part meddela tillståndsadministratören om att tillgången till mätvärden ska upphöra. Detta meddelande bör ske via PRODAT-meddelanden som kommunikationsgränssnitt, eftersom meddelandet kan innehålla skyddsvärda personuppgifter. PRODAT-meddelande bör omfatta uppgifterna nedan (ordningen kan ändras) för att uppfylla krav på innehållet i informationsobjekt J i genomförandeförordningen:

- Slutkund (AnläggningsID)
- nätföretagets identitet (EDIEL-id),
- berättigad part (EDIEL-id)
- Identifieringskod för tillstånd (En unik identifieringskod för tillståndet)
- Tidsstämpel för skapandet som tillståndsadministratören har knutit till tillståndet.
- Tidsstämpel som anger när den berättigade parten anser att tjänsten har upphört

Förfarande 4 - Återkallande av ett aktivt tillstånd från slutkundens sida

I förfarande 4 ska ett meddelande skickas mellan berättigade parter och tillståndsadministratören. Nedan anges innehållet i detta meddelande och möjliga svarsalternativ (i parentes) när alternativen är begränsade.

Enligt steg 4.11 i tabell III.4 i genomförandeförordningen ska tillståndsadministratören meddela berättigad part om att tillgången till mätvärden ska upphöra. Detta meddelande bör ske via PRODAT-meddelanden som kommunikationsgränssnitt, eftersom meddelandet kan innehålla skyddsvärda personuppgifter. PRODAT-meddelande bör omfatta uppgifterna nedan (ordningen kan ändras) för att uppfylla krav på innehållet i informationsobjekt J i genomförandeförordningen:

Utkast

Utkast